

ÇUKUROVALI KARACAOĞLAN

Anlatan: Mehmet KOÇ*

Derleyen: Üzeyir ÜÇEL**

Düzenleyen: Prof. Dr. Umay GÜNAY***

Sayın arkadaşlar, benim köyüm Varsak. mahallem Karacaoğlan. Adım Mehmet Koç.Yaşım 81. Yalnız ben bu Karacaoğlan'a havas ettim, yirmi seneden beri devam ediyorum buna. Şimdi gafadan 300 beyit türkü çıkarabilirim. Yalnız size şöyle özetleyim. Bakalım bu Karacaoğlan'ın kökü kim imiş, nereye gitmiş. Bu tarihi anlatmak mecburiyetindeydim yani.

Arkadaşlar İstanbul'u Sultan Mehmet aldı, bu sene 551 sene oldu. İsterse-niz tarihi okuyun. 551 sene oldu, İstanbul alınalı. Fatih Mehmet İstanbul'u aldıktan sonra, 20 sene sonra paşalarını topladı. Dedi ki arkadaşlar evet biz fet-hettik amma İran dedi şey etti. İran şahlığı bizim içimizde kaldı, bunu buradan çıkaracağız. Çıkart, paşam dediler. Sitamdan bir name yazım dedi. İran şahı Uzun Hasan'a dedi. Bir name yazdı, İstanbul'dan İran Şahı o zaman nerde oturuyo biliyon mu? Van'ın Muradiye gasabasında onların şeyi, Bayan tahtı, Van'ın Muradiye gasabasında oturur bunlar. İran şahı o zamanlar bir name yazdı, Van gölünü geçeceksin öte dedi. Name geri geldi ki, ben bir adım daha atamam, gücün varsa gel de geçir demiş. Bir name geri yazıyor, İran şahına. Diyo ki vahtına hazır ol. Şu senenin, şu ayının, şu günü ordayım diyo İran şahına. Name gidiyo, efendim gitmekte olsun şimdi. Zetan bundan 500 sene evvel bu

memleket tarihi imiş. Yalnız Orta Asya'da gısıkmışlar, grup grup efendim, muhalle, muhalle bu tarafa geçmişler. Bu Varsakların dedesinin ismi Hasanoglu. Bu Hasanoglu'nun gendi gabinesi 434 çadırı varmış. Bizim dedelerimizin 434 çadırınan Erzurum'un İspir gazasına gelmiş, oturmuş. Oraya oturmuş, gonmuş. O zaman Erzurum İran şahının mandırası altındaymış. Bu Fatih-namesi varmadan evelede bu Hasanoglu'nu beyler beyi seçmişler 15 beyin beyler beyi seçmişler. Bunu çağırdırıyo Uzun Hasan, diyo arkadaş işte bu beyanname Fatih'ten geldi. Sen 15 beyin, beyisin. Bende İran şahının beyiyim, beni diyo destekleyicin yoksa Fatih'i mi destekleyicin. Fatih diyo saf Müslüman, ben şii mezhebiyim diyim, diyo. Diyo ki paşam, beyleri topliyem sana bir bilgi verim demiş. Geliye 15 beyi topliyi, topliyi diyo ki "arkadaşlar Fatih Sultan Mehmet İran şahınen buraya döğüşmeye gelir" demiş. Geliyor demiş. Biz deyi ne yapacağız. Fatih'i mi destekliyek, İran şahını mı destekliyek. Nasıl diyi gurtaracağız bunun elinden peki. İçinden biri diyo ki "Gardeşim, paşam, beyim biz deyi şöyle gurtulluk" Sen diyi İran şahına de ki, siz gittiniz mi? gitmediniz mi? Bu Muradiye daşlık gayalık bir yol. Siirt'ten taaa Van Gölü'ne kadar dar bir yer. Bu mevki al diyi, bir mevki. 100 km, 200km bir mevki al.

---

* Kaynak Kişi: Osmaniye Düziçi- Karacaoğlan Mahallesinde oturuyor, 81 yaşında, okur-yazar değil. (Derleme Tarihi: Ocak 2006)

** Girne Amerikan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı 4. Sınıf Öğrencisi

*** Girne Amerikan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı

Ben buradan avlayan gulunu geçir-mem der. Amma Fatih kuzeyden gider, güneyden gider. O ara ben garışmam di-ye imda ol diyorlar. Varıyorlar İran şahı-na, bizim dedemiz. O da bunu kabul edi-yi. Bunlara bir mevki veriyi. 100km, 200km mevki veriyi efendim. Sen diyi burada dert gaygı çekme. Şimdi Varsak-ların dedesi Hasanoğlu 700 asker toplu-yo. 15 beylikten aldığı yere bağlıyo. O zaman silah yok zaten. Tahra, patla efendim ufak tefek oraya bağlıyor. Fatih oradan harekete geçti, geliyo şimdi, gü-nü belli öncü geliyo. Öncü gelirken bun-lar tabi Siirt'i geçiyorlar. Ben orda yap-tım askerliği. Dar, buğadar zaten. Si-irt'ten Van Gölü'nün arası bir buğadar zaten. Oraya varınca diyorlar ki biz ner-den giderik, İran şahının bayan tahtına. Vallaha bu yol oraya gider, buraya bir adam bağlıdır. Burdan geçmemize im-kan yok diyor. Bir askeri var gününen dürtsen gelme diyorlar. Allah Allah. Yav nasıl bir herif bu, biz bilmek. Bu memle-ket bağlı kimse geçemez. O zaman ordu-yu durduruyo, paşaları topluyor diyor bu yol bağlanmış nasıl edecek, ne yapa-cağık, diyo Fatih. Ordunun başında Fa-tih var. Paşam diyorlar, burada dövüşür-sek zayıt verrik, erzağımız tükenir. Öy-leyse yol dolanmamız gerekir diyorlar. Nerden geçeceğek. Kuzeyden gidek di-yorlar. Uzatmayak, kuzeye gidiyorlar, bağlı yere hiç uğramadan kuzey tarafın-dan üç buçuk ayda. Çağırıyorlar şimdik Uzun Hasan'ı. Hadi bakalım, ya göç ya harbe çıkacak. Bunlar sorf olurlar, İran şahı göçer işte şimdik hududu dikerler. İran hududunu diker orayı temizler be-riki bir paşaya oğlum git şu bizim yolu-muzu kesen adam kimmiş, şunu al gel. Bir paşa galan bölük aldı, mangamı aldı gitti, yolunu kesen adamı yakalayıp ke-lepçeyi vurdular getirdiler, Fatih'in ya-nına. Çam gibi bir adam arkadaş. Sen necisin diyolar, kimsin. Bana derler Ha-sanoğlu, derler. Sen dedi benim yolumu

kestin benim dedi bir buçuk aylık yolu-mu, üç buçuk yolumu uzattın. Senin gat-lin vacip, seni hemen asacağık dedi. Asan paşam dedi. Hemen bunu bir man-ga asker gaptı, bunu doğru İstanbul'a götürün dedi. Nitekim orduyu çekti İs-tanbul'a vardı. Dedi ki Hasanoğlu'nu bu-raya çağırın bahım. Bir şey gurdu, mec-lis gurdu. Çok gonoşmayacaksınız, sizin gatlin vacip asacam. Yalnız dedi, sen kim oluyon da yolumu kestin. Efendim ben Hasanoğluyum. 15 beyin, beyiyim dedi. 700 askeri besliyon, nasıl asker besliyon. Sen bu guvveti nerden aldın diyo. Efendim dedi. Benim malımın sa-yısını ancak Allah bilir. Ben bilmem. Be-nim geçimim mal. Neden benim yolumu kestin dedi. Paşam, Müslümanlığın şartı gomşuna yardım etmek, Müslümanlığın şartı düşküne yardım etmek, Müslü-manlığın şartı gendini kurtarmak. Ben dedi kendi aşiretimi kuratardım. Harbe sokmadım, sen de beni ne yaparsan yap dedi. Paşalar baktı, paşam ne diyi bu adamlar. Bunu asak mı bereat mı etti-rek dediler. Bire paşam dediler, bu ada-mın senin kadar kuvvet var dediler, bu adam belki sana gerek olur azar et dedi-ler. Hasan dedi, iş bilir, ispir imişsin azat ettim dedi. İşte bu ispir ismini bize Fatih vermiş arkadaşlar. Nüfus kağıdın-da da İspiroğlu yazılır. Nüfus kağıdında Varsak biz İspiroğullarındanık. Yalnız dedi ki peki seni Çukurovaya nakletsem gelmen mi. Bu adamın malın hesabı ne durumda nasıl yaşıyor dedi. Paşam bu memleket serbest, ne yapıp geçim şart dedi. Bakmak mecburiyetindeyim dedi. Seni Çukurovaya nakledeceğim dedi. Paşam Çukurova'da 100 tane bey var, ben kimle döğüşüm, kimlen boğuşım de-diye de yok dedi. Sen Çukurova'ya gele-ceksin, gelim paşam dedi. Hemen bir ya-zı çıkarttırdı. 15 tane berat yazdırdı. Beylerin ismini verdirtti, kendi ismini verdi bu adamlara benden başka kimse müdahale yapmayacak dedi. Bir de

mektup yazdı, şeye o zaman Kozan'ın adı Sis idi. Ora valilikti. Vali paşa dedi Erzurum'dan 15 bey geliyor, bunları sulu yerlerle, köhne yerlere yerleştir. 20 sene böyle kalacak dedi.Kozan valisine. O zaman mektubu aldı, beratları aldı çekti gitti. Vardı beyleri çağırıttırdı. Dedi beyler ben köçüğüm Çukurova'ya göçen buyursun dedi. Ordan 15 beyden kaç beyin göçüpte, kaç beyin göçmediğini bilmiyorum. Diyeceksinkine sen bu bilgiyi nerden aldın. Ben bu bilgiyi bundan 5 sene evvel ağalardan Hüsin Ağa vardı, bu sene vefat etti. 100 yaşında ben bu bilgiyi ondan aldım. Bu hudutta Purofösör, yüzbaşıymış. Varsakların daş bastığı yeri biliyor. Peki dedi, hareket etti. Bizim dedemiz kaç beyin hareket ettiği kesin belli değil. Bunlar 4 ayda malınan beraber nere varsak, nere varacağız, vardık ha, varsak ha derken işte Varsak adını buradan aldılar arkadaşlar. Hareket ettiler, nere nere varacağız deydi Kozan'a geldi bunlar. Evvel Sis idi şimdi Kozan oldu. Bunları bu vali yerlere 50 çadır bir yere, 100 çadır bir yere bunları tahsis etti. Dedi ki gışın burada yazın da nere göçerseniz göçün dedi. Efendim şimdi bunlar yer seçtiler, bunlardan en fazla onu geldi. Şimdi bizim, Varsak oldu. Bu Varsaklardan dört gabine ayrıldı, Kozan'dan. Bunlar Hamitiyeden geçtiler, Osmaniye'den, Düziçi'nden efendim, Gökçayır'dan, Paltalı'dan, Öküzötü'nden Hodu yaylasına vardılar. Hodu yaylası on beş bin dönüm. O kadar muazzam bir yayla ki, ortadan bir yerine kesen şeker pancarı ektiler, fasulye ekiliyorlar, mısır ekerler, çalgın ekerler. Öyle elverişli bir yer. İşte buranın da bir Hodu yaylası. Sana onunda ismini verim, kitaplarda öyle okumuşlar yanı. İlk ismi Taylar yaylası, heç kimse yağmış. Maraş'ın adamı bu Düziçi'nin adamı orda tay yayarlanmış, Taylar yaylasında.Taylar yaylası ilk ismi. Bunun 5000 gadar yerini Maraşlı gelmiş, gonmuş, yaylaya gel-

mişler. Cegeri yaylası orda bir köy var, Türkoğlu'nun orda, Cegeli ona gelmişler, üçüncü ismi Hodu yaylası. Birbiriyle döğüşmüşler, birbirini govalıya govalıya gelmişler golu olmuş. Şimdi ismi Holu yaylası, Holu olmuş. İşte Karacaoğlan'ın mezarı bu Holu yaylasında. Şimdi arkadaşlar bu Holu yaylası otluk, sazlık, mezarlık, bamalaklık bir yer. Öyle bir yer ele geçer mi. Bunlar yazın getti Holu'ya, gışın geldi Kozan'a. 50 sene bu şekilde göçtüler durdular, 50 sene. Dediler ki yahu gelin Kozan'a gitmeyek, nere durak ya. Yahu bu yere durak, ora gurak bu Kozan'da ne var ki. Alıştık belledik her yarini, havasını da belledik, gelin dediler. Haruniye'nin 3 km mesafede bir Düldül dağı var, ismi Düldül dağı. Bunun dibinde güney tarafında Gökçayır köyü var. Bunlar geldi Gökçayır'ına gondular. Şimdi Gökçayır'a gondular amma dört mahalle oldular. Bir mahalle Çatak ,bir mahalle Çamkorusu, dört mahalle oldular buralara gondular. O zaman bunlar dört gabine idiler. Buraya göçe dört gabine acaba bunlar kimler. İspiroğulları, Sayiloğulları, Çakıroğulları evet üç, dört gabine oraya yerleştiler, o dağlara.İşte Haruniye'nin yamacında Düldül dağının dibinden Sabun suyu akar, ırmağ. Bunlar oraya yerleştiler bakalım şimdi ne çıkacak .O zamanın behrinde İspiroğlu'nun amcası oğlu vardı, iki gardaş. Birinin adı Mustafa idi, birinin adı İlyas idi, babaları Goca Ahmet. Goca Ahmet'in iki çocuğu vardı. Biri İlyas biri Mustafa.İşte Karacaoğlan İlyastan doğma. İlyas esmer idi yalnız tabi o zaman hükümet kısa, hükümet nerde ki. Teyy! Bahçe'ye gidecekte un, unladacak. Bu Gara İlyas asker gaça galmış, babası yaptırmamış. Babası bunu everdi amma bir kızı birde oğlu oldu. İşte bu oğlan Karacaoğlan'dır. Adı Hasan, çocuğun adı Hasan'dı. Bu bir gün davarınan Gökçayır'ın altında davar sürüyordu, Sabun Suyu'na. Bu güney tarafından iki jan-

darma geldi. O zaman jandarmanın ismi kafes idi, bir zaman. Bir zaman da tutkapmış. Jandarmanın ismi tutkap askerleri, ulan çoban bura gel bakalım dediler. Geldi buyurun ağalar dedi. Çıkar bakalım nüfus kağıdını ne nüfus kağıdı ya, yahu senin nüfus kağıdın yok mu? Yok ya ben nüfus kağıdı bilmem, bişe bilmem, hemen buna kelepçeyi vurdular. Yürün bakalım, önlerine kattılar. Bunu Kozan'a götürdüler. Kara İlyas'ı çocuk bir yaşında Karacaoğlan değil de Hasan ismi bir haber oldu ki valla tutkaplar yakalamış İlyas'ı. Kozan'a götürmüşler üç ay geçti, beş ay geçti, bir yıl geçti İlyas yok. Bir mektup geldikine İlyas ölmüş vurmışlar. O zaman bir harp varmış, harbin ismi Sahal harbiymiş. Karacaoğlan'ın dedisinin adı Goca Ahmet idi. Bu İlyas Sahal harbine gittiği için anası oğluna oğlum baban Sahal'a getti, derke derken işte Sahal lakabını buradan aldılar. Sahal harbini aldılar Sayiloğulları şimdi bu çocuğu emmisi yanına aldı, oraya gitti. Belki de emminin davarını güder, malına bakar, misafirlerine bakar efenedim derken bu çocuk 15 yaşınadaydı. Gardaş adı Hasan, bire oğlum dediler sen davar güdüyon 15 yaş yaşadın sen ne zaman adam olcan, emmin galan seni eversin dediler. Valla bilmiyom gardaşım dedi. Yarın dediler, emminin yanına adam sal emmin seni eversin, evlen dediler. av olur dedi. Akşam oldu, iki adam gönderdi, emmisine, emmisinden buna kızı istemişler. Emmisi dedikine oğlum akşamdan verim ben yalnız birde kıza surim. Kızın ismi Nihal Sultan, Sultan dediler baban seni Hasan'a verici, çobana neden dediler. Beni de kapıda çobana mı vericin, hemide gara çobana mı vericin, Karacaoğlan'a mı vericin dedi. Nedim kızım istediler, başka adam olmazsa ben niyapım dedi. Geldi burada sordu, emmi kızı verin mi? Gız varmuyo sana dediler. Çocuk sabah kadar düşündü, efendim ne yapım ben, emmim gızı ver-

mezse bana kim kız verir. Sabahınan da kalkarım postalı da giyerim Maraş'a giderim dedi. Bizim yaylamin Hodu yaylasına Maraş'ın arası 410 km giderik. Maraş'tan bir zeneat bellerim, yaşarım diyor.

Sabahınan kalktı, çamaşırını eline aldı, deyneğini de bir eline aldı, sabahınan katlı davarı hey etti. Bu gün de güdüm dedi yarın bakalım. Emmimin yanına bir kişi daha salim dedi, bir daha saldı lafı uzatmayak gene vermedi. Orada bir dağ var Maraş'ın Oğuz Köyü'nün arasında bir dağ var, öte yüzü Maraş, şimdi bu yüzü Osmaniye oluyor. Ordan baktın mı Maraş görükür. O dağa çıktı, davarınan amma içinden bir ataş çıkıyor çocuğun. Bir pir ihtiyar geldi Hasan gel bakalım dedi. Oturdular, hemen kakıverdi Hasan'ı yakalyaverdi, Hasan'ın çenesine çöktü ağzını açtı Hasan'ın ağzına tükürdü. Dede niye benim ağzıma tükürdün dedi, oğlum bunda bir sebep var dedi, sen şimdi ordan geliyodun beni bulamazsan çat diye ölürdün. Hasan kalktı az gözü bulandı, geri geldi dede benim karnım şişti dedi. Otur bakalım dedi, bunu üstü güzel bir duva okudu, sırtını sıvazladı. Söyle bakalım dedi, ne söyleyeyim, türkü söyle dedi. İşte Karacaoğlan burada türküyü başladı. Aşıklığını yani buradan aldı, bakalım ne söyledi:

*Ulu sular ulusuna dökülür
Yavru şahan yuvasına çekilir
Dikiş tutmaz yaralarım sökülür
Yitilmiş Keşan bozdur medet hey*

Bu türküyü de bizim köyde Ali oğlu Mustafa diye biri vardı, o adam 80 yaşındaydı, ben de 10 yaşındaydım, ben bu türküyü ondan belledim.

*Darıldım da şu dünyaya darıldım
Darıldım da yorgun düştüm yoruldum
On beşinde bir kız sevdim ayrıldım
Yitilmiş Keşan bozdur medet hey*

Arada da deli gönül arada
Bir yavru bıraktım şurda yuvada
Telli turna gatardanmış havada
Yitilmiş Keşan bozdur medet hey

Karacaoğlan öyle gidelim
Yarinlen geldiğim ile gidelim
Dağlardan aşağıya düze gidelim
Yitilmiş keşen bozdur medet

Düziçi'nin 1km ötesin Holu yaylası
var. Bir yüzü Maraş, bir yüzü bu yanı
oraya vardı. Oturdu, değneğini saz yaptı
bakalım ne söylemiş:

İdelikten bir kar yağar
Tozar Elif Elif deyi
Deli gönlüm abdal oldu
Gezer Eli Elif deyi

Elifin uğru nakışlı
Yavrum balaban bakışlı
Yayla çiçeği kokuşlu
Kokar Elif Elif deyi

Elif gaşlarını çatar
Amcası sinemi batar(?)
Ağ elleri kalem tutar
Yazar Elif Elif deyi

Karacaoğlan emelerim
Güzel sevdim gevelerim
İliklenmiş düğmelerim
Çezdim Elif Elif deyi

Maraş tarafından bir göç çıktı. Tezi-
li mi, Yörük mü varıp yürümüş Çukuro-
va'ya hareket etmişler. Şimdik bundan
sonra Karacaoğlan neyi görse ona söyler.
Baktı şöyle, içinden birine gözünü dikti,
bakalım ne söylemiş:

Çıktım yücesinden seher eyledim
Enginden eğbel eğbel el gider
O elin için gördüm bir güzel
Gadir mevlam daha neler halk eder

Telli mahramasını atmış başına
Gurbet galemin çekmiş gaşına
Bir güzel de düşemezse eşine
Ah çektikçe yuvandan gan gelir

Telli mahramasını atmış goynuna
Gendi güzelliğin çekmiş aynına
Bir gecelik misafir goynuna
Çünkü dilber sevmeyenden gelir

Karacaoğlan gelir sözünden
Çok aradım bulamadım izinden
Yalın çıdan iman galmaz

Demek ki diyom amcasının gızına
söz vermiş imiş ki söz verdiğinde niye
döndün sözünden yalınçıdan iman gal-
maz, din gider dedi, kalktı yürüdü. Şim-
di bu Belen'in öte yönünde Çataloluk
var, bu bilir. Böyle suları şar şar akar.
Oraya vardı ki herkeşin malının derdin-
de. Punarın başına oturdu, öte bir gelin
çıkta suya geliyo amma ayağı da yalın.
Bunu görüncek gene efendim deyneğini
saz yaptı, hemen başladı bakalım ne
söylemiş:

Suya gider sudan gelir
Aksayalı yosma gelin
Kerem eyle al topuğuna
Kuru yere basma gelin

Gelin hani yonun pacı
Leblerin canın ilacı
Ziliflerin darağacı
Ben garibim asma gelin

Gelin zilifini deşir
Kara perçem ıslır
Kolunu boynundan aşır
Bu sözüme küsme gelin

Karacaoğlan derler bana
Ben olmadım elden sonra
Bir habarım vardır sana
Amanını kesme gelin

dedi bir gız kalktı şöyle, âşık birde bana
söyle dedi. Bakalım gıza ne söylemiş:

Gözelin yanağı aydın tekeri
.....fıreng şekeri
Omuzdan aşağıy dreden yukarı
Her bir yeri benli olur gözelin

*Güzel olan el karasın bağlanır
Güzelin yanında yiğit eğlenir
Galbi delinmiş gabak gibi ıgranır
Yürüyüşü ne hoş olur gözelin*

*Güzellerin.....varmalı
El garışıp divanına durmalı
Gırmızı önlüklü altın burmalı
Ağ elleri topak olur gözelin*

*Karacaoğlan güzel övülmeli
İnce belli uzun boyu samalı
Gırmızı önlük pullu burmalı
Ala gözü söbe olur gözelin*

Ordan kalktı efendime söyliyim, Maraş'ın bir köyü var, İnciri köyü var, orda yattı sabahleyin kalktı, şöyle ikindiye doğru Maraş'a girdi. Sordu, bir arkadaşına "Arkadaş ben bugün nerde galım" deyince sen dediler Maraş'ın ağası var Dul-kadiroğlu onun odasına git dediler. Orda sel gibi her gelen garip galır. Gelenler çağırır, bişerler, yerler, ağanın odası derler. " Nerde " dedi. Şu ortada oda var oraya git dediler. Oraya vardı ki beş, altı âşık var, sazlar asılı şöyle kimi saz çalıyor, kimi türkü söylüyo, kimi de kahve içiyor, kimi yemek yiyor. Binbir ayak yanı Sanki düğün var burada. Sevinçinen dıklıdı. Karacaoğlan esmer amma güzel, gürbüz delikanlı, tam 15 yaşında. Hoş beşten sonra "sen nerelisin gardaş " dediler. Çünkü âşıkların içine oturmuştu. Ben de dedi ozanlığa çalışıyorum. "Sazın nerde" dediler. "Sazım yok" dedi. Âşık başı bir saz verdiler, bunu gucana aldı, sanıyonkine kırk yıllık âşık gibi havasını çaldı. Allah vergisi gardaşım bakalım orda ne söylemiş Maraş'ta:

*Arkadaşlar nice olur
Halı yardan ayrılanların
Varır bir engine düşer
Yolu yardan ayrılanın*

*Karanfiller kokmaz imiş
Gül dikensiz bitmez imiş
İşe güce yetmez imiş
Eli yardan ayrılanın*

*Sabahleyin göğe çekildi
Durnalar yare dökülür
On beş yaşında bükülür
Belli yardan ayrılanın*

*Karacaoğlan gelir derler
Bu Maraş'tan galır derler
Dili yardan ayrılanın*

Arkadaşlar; Karacaoğlan (Konuşmaya ara verildi) Maraş'ta tam altı yıl kaldı. Gardaşım altı yıl şarkı çağırdı. Bir gün şöyle bir gezim dedi. Maraş'a gittin mi hiç; Bedesten'in oraya vardı. Bir kız oturur pencereye elinde bir çiçenen koklayıp duruyor. Onu görüncek hemen efendim tabi efkarlandı. Oraya oturup bakalım penceredeki gıza ne söylemiş:

*Pencereden bakan güzel
Güzelliğin bildirirsin
Elinde lale sümbülün
Alayın güldürürsün*

*Belin ince benlerin çok
Güzellikten benzerin yok
Gaşlar yardır kirpikler ok
Vurdurursun öldürürsün*

*Gül bülbülün çeşminden
Top menekşe sokumunda
Geçme mescit yakınından
Çok ne kadar güldürürsün*

*Karacaoğlan bana yazık
Yar yitirdim bağrım ezik
Goynundaki güle yazık
Çok elletme soldurursun*

Öteden bir gelin çıktı gelir, bunlara gülmeye başladı. "Boşa gülmede şuraya gel otur da türkü dinle dedi:

*Ar nazımdan gelen gelin
Gelin bana gülüp duru
Benim seni sevdiğimi
Arkadaşlar bilip durur*

*Tarabulus var belinde
Hakkın keremi dilinde
Doldurmuş kadeh elinde
İçenlere sunup durur*

*Kadehin aldım elinden
Sarıldım ince belinden
Hiç bilmen mi dost halından
Gözüm seni götürür durur*

*Karacaoğlan diyen olalım
Emmi dayı bir olalım
Gel sevdiğim sarılalım
Can intizar olup durunca*

İşte Karacaoğlan altı sene kalmış amma şu ağaya beye de türkü söylemiş amma bir nebze alınmamış. Ne âşıklar duydum ne de kitabını duydum. Yalnız bunu ben ağadan ağaya duydum yani. Maraş'ta bunun üç türküsü var. (Konuşmaya ara verildi) Bülbül dedi ki "Ben buradan geleli altı sene oldu, altı sene daha kalsam bişe anlamam" dedi. Ben burada boğaz tokluğuna çalışıyorum dedi. Gelelim Varsak köyüne. Geri adam da olursam gidip köyümde olurum dedi. Bir gün sazını çamaşırını alıp yola çıktı. Holu'ya Varsak köyüne geri geldi. Amcasının yanına varmadı. Varsak reisi vardı. Varsak ağası onun yanına vardı "Selamunaleykum-aleyküm selam" ulan oğlum nereye gittin. Sen gideli kaç sene oldu. "Evlendin mi, para kazandın mı, nere gittin" diye ne olacak işte sağda solda beş on kuruş harcadık yedik geldik işte. Sen dedi şöyle bir mahalleyi dolan, köyü dedi. Bir kız beğen, almak bana ait dedi. Seni evlendirmek bana ait dedi. O da efendim gitti tabi, aradan kaç gün geçti ise bir kız beğendi. Kızla anlaştı, reise haber verdi, kızı bana iste dedi. Reis gitti, bu kızı istedi, bu kızı bitirdi. Gitti Maraş'a gerekeni aldı, efendim. Buna bir gerdek çadırı kurdular. Tabi gelin gelecek eski adetler ondan sonra gelini getirdiler, çadıra oturdular bakalım. Karacaoğlan kapıda taşın başında içerde geline ne söylemiş:

*Benim eve gelin geldi
Elim kolum kalkmaz oldu
Gelinin nazlı bakışı
Yüreğimden çıkmaz oldu*

*Gelin değil bir sır imiş
Bütün gölgesi nur imiş
Akanlar çeşmeler kurumuş
Hiçbir çeşme akmaz oldu*

*Mislin yoktur yerde gökte
Gelin goyma beni derde
Gökten uçtu bir çift turna
Ataş beni yakmaz oldu*

*Karacaoğlan der demezler
Bedenimi kimler kazanır
Geri ket eyledim nazar
Hiç kapıya çıkmaz oldu*

Evlendi, akşam gerdeğe girecekler. Akşam oldu nikahını yaptırdı reis. Oğlum kalkın dedi, oradan gidin. Kız öne düştü kendi arkaya düştü hemen vardı yatağa düştü yattı. Karacaoğlan'da ibiğini kaldırdı, kız "dur" dedi. "Ne var" dedi. Bak dedi, benim var dedi, üç gün bana deymeyeceksin dedi. O zaman Karacaoğlan akşam döndü düştü yattı. Nitekim iki gün yattılar üçüncü günde bir Ecirli ağası vardı, bu adam Holu yaylasının Baş Pınar'ın da otururdu. O adamdan davet geldi. "Ağam misafirin geldi" gelsin" dedi. Ulan düşündü gitse olmaz, gitmese olmaz. "Gitmesem olmaz" dedi. Efendim hatun: "Alahısmaldık," dedi, sazını aldı gitti. Gittiği yer 1 km yahut da 2 km. Âşıklığa gittiği yer vardı. Çalıp çağırıyor, vurunca sazın teli kırıldı: "Arkadaşlar siz oturun ben bir tel getirim." dedi. Adam hemen yürüdü eve geldi. Çadırın kapısı kaldırdı, şöyle o zaman kibrit vardı siz bilmezsiniz. Bu kibritin götünde 10cm. "mumbırdık" vardı, mum kibrit derlerdi. Aşağı yukarı 5dk yanardı. Nereye çalsan orda yanardı, bu kibrit, bir kibrit çalmış. Âşık eee baktıkine hanımın arkasında kızıl yatıyor. Hanım diyor şu tarafa hanım diye o zaman diyo yüreği cız etti. Eyvah dedi: "Bana üç gün verdiydi, iki günde ben buradaydım, bugün de davete gittim." dedi. "Adam gelmiş işini yapmış, bunun dostu varmış."

dedi. Sırtında meslea vardı, çıkardı üstüne böyle örttü, çekti gitti geri verdi. Geldi çağırıldı amma adamın iştahı kesti. Hem düşünüyö, hem sölyö dedi ki: “Bura bana haram oldu. Sabanan varım bu hanımı terk edim, çekim gidim.” dedi. Tabi burası mühim eses. Kız kalktıki uyardıki Karacaoğlan gece gelmiş meslehanımı da örtmüş üstüne, “Haa” dedi. “Bu şimdi benim arkamda yatan adamı dostum sanır. Bundan benim başıma çok işler gelir.” dedi. O ara kara giyindi içeri oturdu. Karacaoğlan şordan çıktı geliyö amma garşı varıcı varamadı, amma kız ne yaptı şimdi. Karacaoğlan gelince bir yeğene vardı, şimdi burada iş çuğallanıyö. Bir kısmı diyorkine gızın yeğenydi, bir kısmı diyorkine reisin yeğenydi, yanında yoldaş getirmiş. Gızcağız arkasına yatırmış. El gızının iyisi var deyyusu var. Yoldaş getirmiş Karacaoğlan bunu dostu sanmış. Karacaoğlan geldi, kapıya oturdu. Kız da içerde oturuyö. Bakalım sazi çekti ne söyledi. Orda bir böyle bocuk, incik olurdu, hakik böyle olurdu.

*Ak gerdanda sarı hakık
Zülûf gerdanı dökük
Kaşın melur gözün yıkık
Dostun kimi gördün mü*

*Yüce dağdan bakılırdın
Lale sümbül dakılırdın
Seni benden sakılırdın
El sözüne uydun mu*

*Kanı Karacaoğlan kanı
Veren alır tatlı canı
Sevmediğim kara donu
Dost garşımda giydin bugün*

dedi, kalktı. “Sen bana yaramaz oldun, usta dokuza boksun.” Dedi, yürüdü. Gız galdı içerde, 50 m, 100 m gettiydi. Gız dedi ki “Yahu şuna yetişim de derdimi döküm helalleşek” dedi. “Âşık dur” dedi, durdu. Dedi ki bana yaklaşma, sen bana haram oldun, ben seni boşadım. Yalnız

orda türkü dinlediymi. Gız şurda ağlıyö, kendi sazi eline aldı bakalım ne sölyöyö. Gız geldi durdu. Yahu gel helalleşek, beni dine dedi. Sen otur da türküyü dinle dedi. Kız yanına oturdu, bakalım ikinci sefer ne söyledi bu kıza Karacaoğlan:

*Ağlayı ağlayı düştüm yollara
Karaş aydın boz bulanık sellere
Adı, şanı duyulmadık ellere
Gitmeye gönül senden ayrılmaz*

*Ahtım galdı kınalı dostum ahtında
Diremedim güllerini vahtında
Karanlık gece kolu altında
Yatmayınca gönül senden ayrılmaz*

*Göz kaldı bir kapliyen dostunda
Azrail de can almadı kapında
Döne döne teneşirin üstünde
Durmayınca gönül senden ayrılmaz
Hiteli de Karacaoğlan hiteli
Aramalı da gurbet elde yiteli
Ak göğsün üstünde çakır tiken
Bitmeyince gönül senden ayrılmaz*

Dedi yürüdü. Gız bağıryö, ayak yalın başı açık ne fayda ki adam içten grılmış bir kere. 50 m daha gitti, gız gene durdu arkasından. “Ulan âşık” dedi, “sen konuşuyö, sölyöyö amma ben söyleyim gel, beni dinle.” dedi. “Benim yanımda gördüğün yeğenim idi.” dedi. “Öbür dünyada sana hakkımı helal etmem.” dedi. Karacaoğlan’da ağlamaya başladı. “Eyvah!” dedi, “ben bunu haksız boşamışım” diyerekten gene aldı sazi diyen ne sölyöyö arkadaşlar:

*Ala gönlüm ben bu elden gidersem
Zülfü perişanım kal melur melur
Kerem et aklından çıkarma beni
Ağlayan göz yaşlarını sil melur melur*

*Türlü çiçeklerden dakma başına
Gurbet galemin çekme gaşına
Beni unudursan dökme yaşına
Ayrılık şerbetini iç melur melur*

*Karacaoğlan dolup olunca
Bende güzel sevdim gendi halımca
Varıp gurbet ele vasil olunca
Dostlardan habarım var alır melur melur*

Gız orda ağlaya ağlaya galdı, kendi ağlaya ağlaya gitti. Kerbela çıktı arkadaşlar. Oraya oturdu gene aldı, sazı bakalım ne söylemiş, Kerbela'da:

*Azrail gelmiş canım almaya
Yar ben kimlerle galırım gayrı
Attırdılar pıganımı zanımı
Bağrımı yerlere sürerim gayrı
Gide gide bütün yollar toz oldu
Yandı ciğerim kömür, köz oldu
Yarım dedi canım söz oldu
Ağlarım gidemem, gülemem gayrı*

*Yolun doğusuna sapım derdim
Sıtkınan memlayı kapım derdim
Yarımın gönlünü yapım derdim
Yıkılmış gönül yapamam gayrı*

*Karacaoğlan okur yazarım
Domurcuk memede gadın azarım
Şimdiden kerı diyar diyar gezerim
Gedersem de geri gelemem*

Dedi ordan sürdü, Kırmıtlı'ya sürdü. Kızıl Kaya'ya çıktı, oturdu bakalım ne söylemiş şimdi:

*Deli gönlüm kalktın firar eyledin
Ulu dağlar yol görüldü gözüme
Dostum çıkmış evelinden beriye
Siyah sırtın tel görüldü gözüme*

*Sana derdim sana şu goca Düldül
Yaz geldi yarıya çekildi bülbül
O yarin saçları menekşe sümbül
Gız olur da gül görüldü gözüme*

*Yarım Düldül'den beriye gelirse
Nergiz verir gülü daha alırsam
Elbet seni bir tane bulursam
Anzarya bal görünür gözüme*

*Karacaoğlan nolup nolunmaz
Kim ölüpte kim kaldığı bilinmez
Ölsem gurbet elde ölüm bulunmaz
Ulun çıksa sarılırdı gözüme*

İşte bu Düldül'ün türküsü. Oradan yürüdü Çatak'tan, devlet idi Develi, Düldül'ün arkasında devlet idi. Orası sarp bir yol, 3 km yokuş çıktı. Yokuşun başına oturdu, "soluklanım" dedi. Köyden ayrıldı, dosttan ayrıldı bakalım burada devlete ne söylemiş arkadaşlar:

*Yüce dağ başında ..... gezerken
Yitirdim çığı yoldan ayrıldım
Oturdum da dertli dertli söylerken
Topları perçemli yardan ayrıldım*

*Yatıp uyumadım yarin dizine
Uyanıp bakamadım ala gözüne
Şekerden şerbetten şirin sözüne
Balınan yoğrulmuş pirden ayrıldım*

*Kıvrım kıvrım gideli Holu'nun yolları
Şehere dayanmaz ulunun gülü
Elinden alırdım sevgili yari
Aşireti güzel elden ayrılmaz*

*Karacaoğlan dost dost bakar
Dolunmuş memeler sinemi yakar
Yar bahar ayında bir çiçek kokar
Kor burcu burcu gülü.....*

Sayın arkadaşlar, ordan Paltalı'ya geldi gardaş. Paltalı,Gökçe idi, işte. Paltalı'ya efendim, işte.....yurdu burası. Orda bekçi koymuşlar, ev bekçisi. Bekçi sahar nere gittiyse, hanım da çınarın dibine oturmuş yanında da bir çocuk var. 40 km zor geldi tabi akşam vakit yanında bir çocuk var.Gelin pınarın başında oturuyor amma güzel bir gelin. Bunu görüncek hemen efkarlandı, bakalım bu geline ne söyledi, Paltalı'da:

*Eğer güzel isem
Bir yavruyum başı gelin
Yaz geldi temiz hükmetti
Çık yaylaya taşın gelin*

*Kaşın kara gözün kara
Yüzünde benlerin sıra
Her bakışın beş bin lira
Yok beliğin peşinden*

*Ayakların altın koşar koşar
Seni seven binler yaşar
Gün doğunca şaklı düşer
Asıldıkça göçün gelin*

*Karacaoğlan der hakiye
Ağzın benzettin kutuya
Gene düşmüşsün kötüye
Vurdun dağına düştün gelin*

Orda yattı sabahleyin Sabun Suyu'nun üstünde bir köprü vardı. O zaman tarihi bir köprü, onun üstüne oturdu. Orası İpek Yoluydu. Ordan bir yol Kayseri'ye gider, bir yolu da bizim Holu yaylasından Maraş'a giderdi. Orası yol çatıydı, oraya oturdu baktı ki Sabun Suyunun kıyısında böğürtlenlerin içinde menekşeler bitmiş. Boynu eğri eğri, şöyle düşük. Onu görünce efkarlandı bakalım menekşeye ne söylemiş.

*Kadir mevlam seni övmüş yaratmış
Çiçekler içinde birsin menekşe
Bitersin dikenin harın içinde
Korkarım gözüne batar menekşe*

*Yaz gelince havaslanır birsin
Güz gelince başın alır gidersin
Yavru niye boynun eğri tutarsın
Senin derdin benden beter menekşe*

.....
*Kokusu menekşe güldür rengi
Aradım cihani bulunmaz dengi
Güller yatağında biter menekşe*

*Bakmaz mısın Karacaoğlan halına
Garip bülbül konmuş gülün dalına
Kıymetini bilmeyen alır eline
Onun için boynun eğri tutar menekşe*

Hey Allah'ım nereye gidim.Çukurova'ya mı gidim, Maraş'a gidim, Antep'e mi gidim düşünüyodum. Öteki taraftan bir gürültü çıktı, ağam çamlar tarafından bir gürültü çıktı. "Selamaleyküm", her saydı ki 39 atlı ilerden geliyor. 39'u da geldi. Hasan dedi, "Yerden mi yoksa

yukardan mı" dedi. Yobaz, dedi:"Onu köyümden geçirme." dedi. "O da sudan geçemez, buradan geri döner." dedi. Bu kimmiş bakalım. Biraz sonra bir adam çıktı, gelirken gelirken köprüye yaklaştı. "Dur" dedi, "Ne var?" dedi. Sonra, "Geçme köprüden." dedi. "Ulan köprüyü sen mi yaptırdın?" dedi. "Seni geçirmiyecem işte!" dedi. Geçerdin, geçmezdin derken "Sudan da ben geçmem, ne olacak ya". "Beni de sırtına al, ötece at. Ben geçmem." dedi. Kara donunu çemredi, Sabun Suyu'nun kıyısına dineldi. O adam buna bindi, suyun ortasına varınca adamın sırtına bu yanı çıkmaya başladı. Arakasından baya yanar gibi öteye doğru çıkardı, bunu. "Söyle bakalım." Ne söyleyim, hançeri çıkardı söyle dedi.....O oturuyordu gene orda, sonra atlılar geldi, kuzeyden güneye getmişler. Hasan, Hasan gazan mübarek olsun dediler. Genç atlılar geldi, biri aşağı atladı, "Aç ağzını" dedi. Karacaoğlan'ın ağzını açtırdı. Dilinden tuttu. "Senin türkün kıyamete kadar devam edecek." dedi gitti. Bunlar kırklar imiş. Orda kalktı bu adam Gökmen Çınar'na geldi, onun dibene oturdu. Kafası tın tın ötüyor amma köyden ayrılmış, hanımdan ayrılmış hey Allah'ım nereye gidecem diye düşünüyö. Adam yorulmuş günlerden beri aç, bakalım ne söylemiş:

*Arzımanın kaldı bir Arap attı
Koyma Kadir Mevlam kap katır gatta
Düğünde bayram da ağır zeynette
.....*

*Getir dostum ben giyeyim postumu
Kimse bilmez kanıdım kastını
Şu Holu da koydum geldim postumu
Geri dönsem kınar bizi*

*Dost elinden içtim içtim şad oldum
Kahpe felek güldü, ben de mahfoldum
Emmiden, dayıdan elden yad oldum
Ne yanı da attı yol bizi*

*Karacaoğlan derde derman demim var
Yar yitirdim gaseledim gamım var
Yedi geyen içinde bir de gemim var
Çalamam ola bir tarafa servisi*

Dedi kızı aklından çıkmadı, ciğeri kor kor yandı. Sazı gene aldı bakalım ne söylemiş:

*Her zaman, zaman da göçen yaylaya
Akan leblerinden bal gönder bana*

.....
.....

*Çıkmışsın Holu'ya çadırın yeşil
Bülbül pınar eder güle dolaşır
Geyik göbeyinden bir deste deşir
Zülfün telin sar gönder bana*

*Çıkmışsın Holu'ya gözlerin humar
Göğel ördek gibi göllere dolar
Yaz bahar ayında gönül ne umar
Bilme burası kar gönder bana*

*Karacaoğlan öpem yüzünden
Çatık kaş arasından ala gözünden
Ergen tarafından düşmen sözünden
Kağıt arasına yaz gönder bana*

Oradan çıktı Haruniye'nin altındaki bir kuyuya vardı. O zaman kör kuyu Kullu Oğlu'nun, Pullu Edipçe'nin parkıydı bura. Orda televizyon gibi 30 tane taş vardı. Böyle delik halka, oraya ağalar at bağlarmış. Parka geldi oturdu vakitte ikinci dedi, bugün burada yatarım dedi. Öteden bir kızla oğlan geldi, parka dıkkıldı. Bir büyük gül kopardı delikanlıya verdi, kız da delikanlı bir gül kopardı kızıya verdi. İkisi de orda birbirleriyle oynuyordu. Karacaoğlan burada bunlara bakıyordu. Hatun kız dedi, bir demet gülde bana at dedi. Sana buradan gül yok âşık dedi. Öyle değince Karacaoğlan sazı eline aldı bakalım bu kıza ne söyledi:

*Bir gül istedim de niye vermedin
Çocuk kadar hatırımı görmedin
Bilmem tanımadın bilmem bilmedin
Kalsın sana top zilifi burmalı*

*Evinizin etrafı ağıldır
Gözelerin hepsi böyle pahalıdır
Gülün kökü kalsın sana
Kalsın sana top zilifin burmalı*

*Evinizin etrafı kuyulu
Bu pahalılık güzellerin huyumu
Gül verdiğin oğlan benden iyimi
Kalsın sana top zilifin burmalı*

*Evlerinin önü kerpiç aralık
Akşam oldu gene çöktü karanlık
Seninle yapamadık pazarlık
Kalsın sana top zilifin burmalı*

*Hüstürdün de Karacaoğlan hüstürdün
Dostun bahçesine poyraz estirdin
Bir gülüşünle niye beni küstürdün
Kalsın sana top zilifin burmalı*

Bu türkü de Haruniye'nin türküsü. Sabahleyin sarıgını deyneğini aldı, acaba nereye gitti. Humur yaylasının Soğdak'ına çıktı. Soğdak yaylasına çıktı, oraya oturdu, pınar başına, o zamanın behrinde Maraş'ın adı hududu Soğdak'ın başına gelmiş oraya çadır kurmuş. Kayanın üstüne çıkıp oturmuş kızım bana bir su getir demiş. Ağanın adına Emir Ağa denirdi. Kız da bir eline testi aldı güle güle suya geliyordu, bakıverdi ki pınarın başında sazlı bir adam var. O zaman geri çekildi, adam dedi ki: "Hatun gel," dedi. "Suyunu doldur." dedi. Kız, pınara geldi, "Sen kimin kızıydın?" dedi. "Ben Emin Ağa'nın kızıyım" dedi. Ayağında da Maraş hediği varmış, kızın, "Otur da sana bir türkü söyleyim." dedi. Kız oraya oturdu, Karacaoğlan bakalım bu kıza ne dedi:

*Bir hedik giymiş de boynu kısararak
Gelir ayağını uzun basarak
Anası körlüde kıızı beselek
Emir elden bir kız indi pınara*

*Bir hedik giymiş de dizinde
Arzımanın kaldı ala gözünde
Böyle güzel mi olur da köylü kızında
Emir elden bir kız indi pınara*

*Suya geldi su testisini doldurdu
Doldu diye yelgin yelgin kaldırdı
Şu kızın bakması beni öldürdü
Emir elden bir kız indi pınara*

*Karacaoğlan yarın çalmalı
Çalmasının altı yanar almali
Anasın görüpte kızın almali
Emir elden kız indi pınara*

Diyince ağa ordan bağırdı: “ Kızım o bağıran kim?”, “ Baba bir âşık gelmiş.” dedi. “Ulan, gel buraya ne bağılıyor, orada” dedi. “ Varım ağa”, dedi, çadıra çıktı, çadıra vardı, efendim tabi yer minderin üstüne oturdu.” O kıza demin ne söyledin?” dedi. Türküyü tekrar etti. “Güzel söylemişsin.” dedi. “Bir de benim hanıma söyle.” dedi. Hanım da şu yanda oturmuş çadırda. Hanıma söyle deyince hanım yönünü öte döndü, utandı mı ne yaptı. O zaman Karacaoğlan sazı aldı bakalım ne söylemiş. Karacaoğlan Dumanlı da:

*Dumanlıyın dun aldı selime
Dağlar dayalır mı.....
Bir adam kıyar mı nazlı yarına
Yanar atasına ölene kadar*

*Siyah sisi mah yüzüne dağılır
Güzelliği cümle aleme yayılır
Demir çarık o da giysen gerilir
Gönül sevdiğini bulana kadar*

*Bu dert beni çeke çeke götürür
Bir derdimi bin lokma da yedirir
Gördün yarın melür melür oturur
Yarı canım gitti gülene kadar*

*Karacaoğlan ne olur halım
Kırıldı kollarım tutmuyor kolum
Gelin şu Azrail istiyor canın
Verme şu yarın başına gelen kadar*

Orada yattı sabanan dedi ki: “ Şur-
dan Bahçe’ye inim ondan sonra Allah
büyük dedi. Bahçe’ye indi. Bahçe’nin ta-
rihi 700 yıllık, Karacaoğlan 400 yıllık.

Şimdi vardı ki orda Göğeloğlu değirmeni vardı. Onun yanında bir pınar vardı, hem pınar hem de ziyaret. Bahçe’den belirlekte yukardan biberlikten bir hanım geldi pınara. Şimdi oranın hanımları güzel olur, çünkü yayla memleketi. “Gelin” dedi “Sana bir türkü söyleyecem, müsaade edersen.” Dedi. “Söyle âşık” dedi. Bakalım bu geline ne söylemiş arkadaşlar:

*Bulanakta bir güzele uğradım
Mısır’ı Bağdat’ı değer her gözüm
Görünce cemalin selavat verdim
Her bakması eder beş bin*

*Bulanta olur güzelin hası
Gızığmı güzel anası
.....yakmış Mekke kınası
Ağa elleri kırmızı*

*Değmeyin güzele sallansın böyle
Kara kaş altında kirpikler eğme
Ak göğsün üstünde çaprazlı düğme
Memeleri şemedan-i kırmızı*

*Karacaoğlan sen benle gezme
Başına bağlamış elmalı yazma
Kurtlu kumaşlı kızmızı giymiş çizme
Sade sırama top olur gider*

O geline bunu söyledi sanan yolu tuttu, Antep’e gidiyor. Biraza gitti, şöyle Gavur dağın ortasına çıkınca oraya oturdu. Yorunluğumu alim diye meşenin dibinde bakalım ne söyledi:

*İlgit ilgit eser seher yelleri
Gavur Dağı şimdi başın dumanlı
Deli gönlüm esip esip coşuyo
Karacaoğlan güllü zamandır*

*Eski dostlar karışımızdan geliyor
Yenisi de eskisine gülüyor
Kitap dedi yüzüne tükürüyor
İnsanlar mı azdı yoksa ar zaman mı*

*Karacaoğlan dağlar başında
Gündüz halinde gece düşünde
Alışkan tüner dağlar başında
Azrail’den başkasına anıma*

Ordan sürdü, Nur Dağı'na çıktı, düzlüğünde oturdu. Orda Maraş, Antep, İslahiye görünür. Bizim de yaylanın hepsi ayağın altında. Orda sazını aldı söyledi:

*Uyuma hey deli gönül uyuma
Yayladan geçen iyiler görünür
Sivamiş onları hep giyinmiş
Maraş'ın içinde bayaza bürünmüş*

*Halebi de deli gönül halebi
Adana'da dolanı
Koç yiğit eğlencesi Koca Çelebi
İçin rahanlı bağlar görünür*

*Ilık olur Akdeniz'in kenarı
Orda belli olur koç yiğidin hüneri
Şu Holu'da olan koca çınarın
Yel yaprağı görünür*

*Atlarımız birbirine çatılı
Potuğumuz köşegende katılı
Çadırımız şu Holu'da tutulu
İrili ufaklı bağlar görünür*

*Zatı durlar Karacaoğlan derler, Karacaoğlan
zati
Yurtta durdurma göç deveyi atı
Göçmek değil bizlerin muradı
Yarlan geldiğin dağlar görünür*

Oradan aşağı Kırıkhan'a gitti:

*Kırıkhan'dan yüknekleler göçürülür
Sümbülne karıştırmış saçını
Bizim elden arı çekti göçünü
Bu taraf bir demet gül gitti*

*O kızın aşkından ben gittim yasa
Uçuştı bir birler almadı tasa
Tutup koymadım altın kafese
Benim yarım ölmeden.....*

*Karacaoğlan yiğidin karı
Ustadır peteği bal yapar arı
Sana derin sana beyler çınarı*

Bu tarafa düz ovadan gitti. Bu adam, "Şurda Cebel'e gidim" dedi. Ce-

bel'de bir ağa vardı, oraya geldi, burada kaç ay kaldığı belli değil. Bir gün izin aldı, "Gideceğim, paşam" dedi. Yola çıktı geldi ki Cebel'de bir piknik yerinde hanımlar oturuyor, sobet ediyorlar. "Âşık gidiyon mu" dediler. "Gidiyom hatunlar" dedi. "Ne var bize bir türkü söyle, öyle git." dediler. Söyleyim dedi. Sazı çıkardı ve Cebel'de söyledi. İçlerinde bir kız var, kız güzel. "Şu kızdan başlayım" dedi:

*Giyyiğidireyin yeşil ilen alınan
Besliyeyim şeker kaymak balınan
Anan seni bana versi malınan
Kokulayın gül kokulu yanağından*

*Her yere güdersen söylersin matın
Boğazıma taksan bin beşyüz altın
Ben bir bey olsan sen bir hatun
Konsak göçsek yaylalara el mi görür*

*Kalem aldım kaşın gözün çatmaya
Hesap ettim ahtın soğuk etmeye
Seni satan ab-ı hayat satmaya
.....*

*Hadele de Karacaoğlan hadele
Bir hamd yaralarım tezele
Birde saray yap gözele
Âşık olan .....*

Bir gelin kalktı belinde kemeri varmış, gümüş, "Âşık bir de bana söyle." dedi. Âşık, dedi. "Evli misin bekar mısınız?" dedi. Baksana yadanlığımıza dolu. O zaman yadanlık dolu olduğunda bekar olduğu belli olurmuş. "Beni alman mı sen?" dedi. "Ben seni almam" dedi, "Yalnız gittiğimi haber verim de arkam sıra gel " demiş:

*Gümüş kemerini çözme belinden
Öpeydim leblerinden malından
Cebel'den öte Kaypak salından
Gidelim sevdiğim gel melür melür*

*Canım çekmez mi şöyle gelinden
Canım kurban olsun burada kalandan
Harlıdan Halep'ten Karacaören'den
Gidelim sevdiğim gel melür melür*

Uçtu gönül kuşu benzer şahana
Sabun köprüsünden düldül soluna
.....
Gidelim sevdiğim gel melür melür

Havada da Karacaoğlan havada
Yandı ciğer kebab oldu tavada
Köylü sorarsa Holu orada
Arada orada bul melür melür

Dedi, Kırıkhan'a çıktı. Oraya çıktı düşündü. "Ulan Antep'e mi gidim, Çukurova'ya mı gidim?" diye bir fikir etti. "Çukurova'ya gidim." dedi. Belen'e vardı, Oraya oturdu sazı çıkardı, bakalım orada ne söylemiş:

Çıktım yücesinden baktım
Anatakya'nın elin gördüm
Endim pazarına gördüm
O dağları üren gördüm

Göğsünde yaylasının hası
Silindi göğnümin pası
Mor sümbüllü mağrası
Belen elin karın gördüm

Erciyes'e yağın karlar
Sefer inen göçen eller
Zamana Elif derler
Bir güzelcek gelin gördüm

Sevdiğimin adı Eşe
Var benleri köşe köşe
Uğradık ordan Maraş'a
Besteni salın gördüm

Çağır Karacaoğlan çağır
Taş düştüğü yerde ağır
Güzel sevmeye günah değil
Ben dört kitapta yeri gördüm

Der İskenderun'a iner, denizin kıyına oturdu. Bir tablacı geldi ondan iki yüz dirhem hurma aldı. Hurmayı yedi baktıkine Yoprakkale ratafindan bir göç geliyo. Bunu görünce efkarlandı, bakalım bu göçe ne söylemiş:

Deniz kenarında yedim hurmayı
Kılavuz ederler telli turnayı
Ak göğsün üstünde yıldız yümeği
Çeker gider yaylasına bir gelin

Ağa geymiş telli yemeni
Aramızdan galduralım dümeni
Ak topuk üstüne atlas tumanı
Dökmüş gider.....gelin

Ulu kütük yanmayınca tüter mi
Ak göğsünde çifte benler biter mi
Vakti gelmeyeşin bülbül öter mi
Öte gider yayla servi gelin

Karacaoğlan lebin bal gibi
Sırtındaki elbise tel gibi
Baharda açılmış gonca gül gibi
Kokar gider yel esse bir gelir

Bunu da ona söyledi geri Toprakka-
le tarafına gitti. Orada iki kadının çekiş-
mesi vardı. Onlara ne söyledi:

Ötme turunç ötme eşin var senin
Şahan salıp al alınacak yer değil
Vardın gördün oraya gökmüş yurdundan
Mekan tutup eğlenecek yer değil

O bedelin meskeni var yurdu var
Kalemi var diviti var.....var
Vardın gördün oraya göçmüş yurdundan
Çok sallanma kaşın dağa tor değil

O beldenin meskeni var yurdu var
Kalemi var diviti var....var
O beldenin çeşit çeşit derdi var
Çok sallanma kaşın dağa tor değil

Bir düğme diktirem düğüşen ağarsa
Etrafı lale sümbül bağısa
Eğer güzel bana göğnün yoksa
Benim işim minnetle zor değil

Karacaoğlan gel gezelim yurtları
Söyle selim başa gelen dertleri
Sevmezdim senin gibi sertleri
Ah nereye akıl başta değil

Dedi, oradan sürdü, Kadirli'ye vardı. Eskiden Kadirli'nin adı Kars idi. Son-

radan Kadirli yapıldı. Kadirli'ye vardı, biraz tadı geçti, hastalandı. Bir gapı çaldı bir hanım çıktı: "Buyur âşık." dedi, dı-kıldı. Oturdu ona. "Ben hastayım" dedi. "Yavrum, sana soğuk geçmiş." dedi. Bu karı, buna tarhana çorbası yaptı, garnı-nı doyurdu, yatırdı. Nitekim orda üç gün kaldı. Üç gün sonra kalktı orada bıraktı-ğı hanımı için bakalım ne söylemiş:

Benden söyleyin o nazlı yare

.....

Vadem yeter bu dert beni alır

Saracamı sağ yannı götürsünler

Bende geldim bahçelerden bağlardan

Haber aldım hastalardan sağlardan

Karsın getirdin yüce dağlardan

Dostum mezarıma güller getirsin

Yattım uyumadım yarın dizine

Uyanıp bakmadım ala gözüne

Yarım mezarıma gündün gözüne

Kaşın gözün sürmelisin otursun

Karacaoğlan nolup nolursan

Vadem yeter bu dert beni alırsa

Yetmez kefilime ufak alırsa

Koca Koroğlan yatsın yırtınsın

Demiş. Oradan kalktı Kadirli'de Çubuk Köprü var, oraya vardı. Orda bir ağa var onun yanına vardı. Hatun der ki ağa un lazım. Ağa yahu ben şimdi gidersem bir ayda gelirim, âşığı salak dediler. Değirmene vardı," O âşık hoş geldin" falan dediler. "Türkü çağır" dediler. "Türkü çağırırım" dedi. "Unluğ koyun, çağırayım" dedi. Ulan, dediler, "Şu unluğ koyun iki türkü dinliyek" dediler. Unluk bitti o da türküyü bitirdi eve geri geldi. Bir gelin geldi. "Ya emmi dedi, sen bir solukta geldin, bizinkiler bir hafta gelmiyo, on gelmiyor, bir gitmeye. Sen ne çabuk üğüttün emmi" dedi. Bunun zoruna gitti saz üstündeydi boğazından çıkardı bakalım ne söylemiş:

Değirmenden geldim beygirim yüklü

Deli olur güzeli görenin aklı

Otuz beş yaşında kırk beş belikli

Bir kız bana emmi dedi neyleyim

Bizim evde urum olur uz olur

Sızılaşır boz kurtları aç olur

Bir yiğide emidemi göç olur

Bir kız bana emmi dedi neyleyem

Bu yan bu yan topluyorlar odunu

Beğendim bilemedim adını

Bir Türkmen gızıda köylü gadını

Bir kız bana emmi dedi neyleyem

Karacaoğlan ben nolayım

Coşkun sulara akıp geleyim

Sakal seni cimbız ile yolüm

Bir kız bana emmi dedi neyleyem

Ordan kalktı Kozan'a vardı. O zaman tabi Kozan valilik idi. Orda buna bir oda verilir, orda çalar çalar eğlenir. Ne kadar kaldığı kesin değil. Bir gün akşamınan millet toplandı gene sazı aldı bakalım ne söylemiş:

Hey gide deli gönlüm hey gidi

Adolos endeydi de gönül tekeri

Otuz iki sancak Diyarbekiri

Acep gezsün Mamuoğlan varımdı ola

Yeşil ördek gezinir çimende

Methi doğar ahir zamanda

Güneşin doğup da battığı yerde

Güneşin doğup da battı varımdı ola

Yeşil ördek görüyor gülette

Altın küre şan veriyor gülette

Cennet-i Ala'da gülü melekte

Güneşin doğup da battı varımdı ola

Hani yadan da Karacaoğlan haniyada

Güzel seven muraz alır dünyadan

Kayseri'den Karaman, Konya'dan

Güneşin doğup da battı varımdı ola

Kozan beyinin hanımı dinliyordu. İki hanım vardı, dinliyordu. Küçük olan kadın: "Âşık, bugün akşam olsun da, ba-

kalım senin hanım mı cilveli ben mi cilveliyim? O mu güzel, ben mi güzel sana gösterim.” dedi. Bir zaman geçti hanım geldi onun kapısını çaldı: “Kimsin sen dedi?” “Ben ağanın hanımıyım.” dedi. “Get dedi orospu beni mi buldun?” O kadar çabaladıysa da kapıyı açmadı: “Sabah olmaz mı?” dedi. “Sabahleyin sen se-yirtmede gör” dedi. “Nereye postalanır-san git” dedi. Hanım eve vardı, gözüne uyku girmeyince ne yapım acaba. Hanım şuradan tuttu yırttı, çekti, donunu şurdan çekti, döşünü yırttı bir de çamura bulandı. Sabah namazı kapıya doğruldu, varıyo ağanın kapısına: “Kim o ?” dedi. “Benim aç kapıyı!” dedi. Açtıki-ne hanım bir başka kişi olmuş. “Bire hanım ne oldu sana?” “Âşık, beni bu hale, getirdi.” “Alah, Allah...” O zaman hemen emir verdi, “Yakalayın sokun içeri.” dedi. Âşığı tutup içeri soktular. Şimdi bilmediğim hiçbir şeyi söylemem. Acaba emri İstanbul’dan mı getirtti, kendi mi verdi? Bir gün verdi. Karacaoğlan filan asılacak. Saat bitti, gün bitti millet toplandı. Âşığı direğe getirdiler, saplağanın dibine, paşam dedi bir türkü söyleyeceğim dedi. Söyle dediler:

*Size derim size hey gidi yarenler
Ben ölürüm memur olsun ölenler
Konuştuğum kadının şerrinden
Asiyeler cariyenin şerrinden*

Dakın dedi şunu. Daktilar, carp diye düştü ağam. Ulan sağlam bir kendir getirin şuna. Bir daha getirdiler, taktılar, sandalyeyi çekince bir duman çöktü arkadaşlar. Bir duman kimse kimseyi görmez oldu. Herkes geri kaçıştı. Duman kalktı Karacaoğlan da yok, bir şeyde yok. Dibine baktılarkine bir şey yok. Nereye gitti bu adam. Havaya gitti, dediler. Hangi tarafa gitti. Bu yanı gitti, bulun dediler. Bunu Mersin’den sordular, biri dedi ki Ashab-ı Keyfe dıkıldığını gördüm dedi. Ashab-ı Keyfde aradılar

iki sene sonra Van’da buldular. Van’da kaç yıl, kaç ay kaldığı kesin belli değil. Bir gün dedi ki Van paşasına sana bir türkü söyleyim de dinle dedi.

*İzin ver efendim bende gideyim
Arkam sıra da ah çekip ağlayanlar var
Değnerim değnerim sılam görünmez
Aramızda yıkılası dağlar var*

*Ulu sular gibi akıp devrilme
Ulu gazel gibi göğe savrulma
Nerde güzel görsem onu çevirme
Bu ellerde cana kıyan beyler var*

*.....angeçten yanar bir ışık
Âşık olan, âşık benzer bir eşik
Bir buğday benizli iki bulaşık
Gıtme beyim orda ağalar var*

*Karacaoğlan ben benim övmeyim
Daştan alıp kara bağrım dövmeyim
Güzel sevme derler nasıl sevmeyim
Çatık kaş arasında sıra dağlar var*

Dedi ikinci türküye başladı:

*Bir yiğit gurbete çıksa
Gör başına neler gelir
Silah lafı oldukça
Yaş gözüne dolar gelir*

*Bağrıma çalarım taşlar
Gözümden akıttım yaşlar
Yavrusunu yitiren kuşlar
Yavrusuna geri döner gider*

*Evlerinin önu söğüt
Atasından almış öğüt
Yarından ayrılan yiğit
Sılasına döner gelir*

*Yaşa Karacaoğlan yaşa
Her iş gelir sağ olan başa
Ben söylerim coşa coşa
Giden gider gelen gelir artık*

Paşa Karacaoğlan’a bol para verdi. Karacaoğlan gitti. Bu adam sonra Bayburt’a geldi. Oradan da Erzurum’a geldi, şöyle bir oturdu bakalım ne söylemiş:

*Erzurum dağından esen rüzgar
Bağlama yollar altın.....
Söylemeye gönül dokunur bana
(3dk görüntü bozukluğu var)*

Mersin'e indi. Ağanın odasına vardı, akşam toplandılar. Âşık gelmiş diye herkese ilan ettiler, bir de hanım geldi. Hanı âşık derken işte şu âşık dediler. Eeee kara bir âşıkmiş dedi. Otur bacı otur türküyü dinle dedi:

*Bana kara diyen güzel
Kaşların kara değil mi
İplim iplim beliklerin
Saçların kar değil mi*

*Beni kara diye yeme
Mevlam yaratmış hor görme
Ala göze siyah sürme
Çeken de kara değil mi*

*Hitten yemeni çekilir
Varur Bağdat'a dökülür*

.....
.....

*Karacaoğlan der vallaha
Candan severim Allah'ı
Kabe'de ki Beytullah'ın Örtüsü kara değil mi*

Ordan paşaya; "Paşam beni Maraş'a gönder kervanla." dedi. Paşa da dedi ki kervancıya: "Bunu Maraş'a iletin" dedi. Vardı ki Maraş'ın ağası Ali Bey olmuş. Onun odasında iki sene kaldı. Sonra "Beyim beni, Varsağa götür" dedi. "Holu yaylasına götür." dedi. Holu'ya getirdiler, Holu'da dedemizin bir oğlu vardı. Mustafa yüz yirmi yaş yaşamış, onun yanına getirdi, iki sene orda yaşadı. Bir gün dedi ki: "Mustafa gardaş helalleşek." dedi. Âşık senin vasiyetin var mı, ney, hiç dedi. İki vasiyetim var dedi. Neymiş dedi. Orda iki ardıç bir de meşe ağacı varmış. Meşe ağacı ki çok yaşlı. "Ben ölürsem, sazımı şu meşeye asın, her kim ki eliyle o sazı düşürürse cennet yüzü görmesin" dedi. "Burada çürüyecek" dedi. Bir de dedi, "Beni şuraya gö-

mün" dedi. "Evin on metre batısında" Karacaoğlan o adama dedi ki: "Senin vasiyetin var mı?" dedi. Adam: "Sen yüz yaş yaşadın" dedi. Karacaoğlan, "Anandan doğduğundan beri bana bir şiir okuyaman mı?" dedi. "Okuyum emmi" dedi. Sazı eline aldı, bak ne söyledi, son türküsü:

*Ak.....kızıl kan oldu
.....indirdin felek
Yedi dereye de Ummana daldım
Bir kapısız konduzdun felek*

*Anamdan doğdum da dünyaya geldim
Tuzlu tuzlu çapıtlara belendim
Anamın sütünü emdim de kaldım
Anamın sütüne kandırdın felek*

*Beş yaşındaydım gidemedim işime
On yaşındayım gezer oldum başıma
On beşinde sevda düştü peşime
Bir sevmeye getirdin beni felek*

*On beşinden yirmiye yol oldum
Otuzunda boz bulanık sel oldum
Kırk yaşındayım aklım başıma geldi
Halim şerrim bildirdin felek*

*Elliyeye varınca yarıyı geçti
Altmışa varınca tedbirim şaştı
Yetmişe varınca koğuşa düştü
Mertebe mertebe indirdin felek*

*Sekseninde varacağım yazıldı
Doksanında ağa..... çözüldü
Yüz yaşındayım kuru dişim döküldü
.....felek*

Dedi orda öldü. Şimdi mezarı orda. Mezarı yaptırıldı. Bu böyle sona erdi. Ben işte Varsak köyünün Karacaoğlan mahallesinde oturuyom. Adım İspir Onbaşı diye anılır. Seksen bir yaşındayım. Okur-yazarlığımda yok. Böyle işte tarihi incelerim ben arkadaşlar....